

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union
FAVILLE: 2019-1-SK01-KA204-060711

Ενότητα 3

Τελικό κείμενο αφήγησης – προσαρμοσμένο μετά τον πιλότο

Παραδοτέο	IO1
Ημερομηνία	24 Αυγούστου 2021
Συνέταιρος (οι)	ASTRA, ENTRE
Έκδοση	1.0
Κατάσταση	Τελικό
Διασπορά	
Σχόλια	

ZDRUŽENIE
PRE INOVÁCIE
A ROZVOJ

German Institute for
Adult Education
Leibniz Centre for
Lifelong Learning

ENTRE

idec

AbERTA

UNIVERSIDADE
www.uab.pt

Συνέταιροι FAVILLE

ASTRA - ZDRUZENIE PRE INOVACIE A ROZVOJ
Σλοβακία

DIE - Deutsches Institut für Erwachsenenbildung
Leibniz - Zentrum für Lebenslanges Lernen
Γερμανία

ENTRE, s.r.o.
Σλοβακία

ΕΑΠ – Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Ελλάδα

HT srl
Ιταλία

IDEC - AINTEK SYMBOULOI EPICHEIRISEON EFARMOGES
YPSILIS TECHNOLOGIAS EKPAIDEFSI ANONYMI ETAIREIA
Ελλάδα

UAb – Universidade Aberta
Πορτογαλία

Ευχαριστία: Το FAVILLE συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τη Συμφωνία Επιχορήγησης υπ' αριθμόν 2019-1-SK01-KA204-060711

Αποποίηση ευθύνης: Οι απόψεις και γνώμες που εκφράζονται σε αυτήν την έκδοση ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

1. Βίντεο 1.1

Στην πρώτη Ενότητα του μαθήματός μας γνωρίσαμε το προφίλ του εικονικού διευκολυντή και μάθαμε τις απαραίτητες δεξιότητες και προσόντα που πρέπει να έχει ένα τέτοιο άτομο.

Για να φρεσκάρουμε τη μνήμη μας και να προσθέσουμε κι άλλες απόψεις, μπορούμε να ορίσουμε τη διευκόλυνση ως την τέχνη καθοδήγησης ανθρώπων δια μέσω της μάθησης, προς συμφωνημένους στόχους με τρόπο που ενθαρρύνει τη συμμετοχή, την ιδιοκτησία και τη δημιουργικότητα σε όλους τους εμπλεκόμενους.

Για να τα πούμε απλά, ο διευκολυντής είναι αυτός που διευκολύνει. Και για να το επεκτείνουμε λίγο, ο διευκολυντής είναι «το άτομο που καθιστά εύκολη ή ευκολότερη μια ενέργεια ή τη μάθηση».

Εμείς θα επικεντρωθούμε στην εικονική διευκόλυνση. **Ποιος είναι, λοιπόν, ο διευκολυντής της εικονικής μάθησης; Ας δούμε άλλον έναν και πιθανά τελευταίο ορισμό 😊**

Ο διευκολυντής της εικονικής μάθησης είναι οποιοσδήποτε διευκολύνει την απόκτηση γνώσεων και προσόντων, παρέχοντας και χρησιμοποιώντας κατάλληλα ένα ευνοϊκό περιβάλλον εικονικής μάθησης, κατάλληλα εργαλεία και τεχνικές ή λειτουργίες καθοδήγησης.

Αν θέλουμε να είμαστε καλοί εικονικοί διευκολυντές πρέπει να γνωρίζουμε ότι η διαδικτυακή διευκόλυνση είναι διαφορετική από την πρόσωπο-με-πρόσωπο. Είναι εύκολο να τα μπλέξουμε, αν προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε ό,τι κάνουμε ως πρόσωπο-με-πρόσωπο διευκολυντές ή δάσκαλοι, στον εικονικό κόσμο.

Ποιες είναι, λοιπόν, οι κύριες διαφορές; Θα τις δούμε συγκρίνοντας την εικονική με την πρόσωπο-με-πρόσωπο διευκόλυνση, καθώς και συμβουλές για να διαχειριζόμαστε αυτές τις διαφορές:

- Έρχονται στο προσκήνιο διαφορετικές αισθήσεις. Στην πλειοψηφία της, η επικοινωνία μας με τους άλλους διεξάγεται μέσω μη-προφορικών διόδων. Στο διαδίκτυο, όμως, συχνά δεν βλέπουμε τους άλλους μπροστά μας σε πραγματικό χρόνο. Συνεπώς, ο προφορικός κι ο γραπτός λόγος καθίστανται πιο σημαντικοί. Ετοιμαστείτε να ακούτε και να διαβάσετε ανάμεσα στις γραμμές!
- Η τεχνολογία μπορεί να γίνει εμπόδιο. Ακόμη κι αν νιώθετε παρόντες (τηλεπαρουσία), δεν είστε. Σας χωρίζει συνεχώς η τεχνολογία. Δεν είναι ποτέ ουδέτερη. Κοιτάξτε να συνηθίσετε να χρησιμοποιείτε την τεχνολογία, ούτως ώστε να μπορέσετε να επικεντρωθείτε στην ουσία. Θα σας βοηθήσει η δεύτερη Ενότητα του προγράμματός μας.
- Η ανατροφοδότηση έχει διαφορετικό ρυθμό. Στις δια ζώσης καταστάσεις, βλέπετε (συνήθως) όταν κάποιος εκνευρίζεται, βαριέται ή έχει αποσυνδεθεί από τη διαδικασία. Και μπορείτε να αντιδράσετε άμεσα, αν αρμόζει στην περίπτωση. Στο διαδίκτυο, στο περιβάλλον εικονικής μάθησης, μπορεί να μην αντιληφθείτε καν κάτι τέτοιο. Φροντίστε να ελέγχετε τακτικά τους συμμετέχοντες.

- Οι αυτοσχεδιασμοί μπορεί να αποβούν καταστροφικοί. Οι αλληλεπιδράσεις των μελών της ομάδας, οι υποομάδες, τα παιχνίδια, όλα πρέπει να είναι προσεκτικά σχεδιασμένα στον εικονικό χώρο. Στο διαδίκτυο είναι πολύ πιο δύσκολο να αλλάξετε τη διαδικασία. Καλύτερα να δημιουργήσετε μια δομή που θα σας επιτρέψει να αυτοσχεδιάζετε «εντός του πλαισίου».
- Ο χώρος είναι περιορισμένος. Σε μία δια ζώσης διάσκεψη μπορείτε να ρίξετε μια ματιά στην αίθουσα και να θαυμάσετε το έργο σας, όλους αυτούς τους πυκνογραμμένους πίνακες στον τοίχο. Έχετε πάντα διαθέσιμη τη γενική εικόνα. Στο διαδίκτυο, όμως, πώς μπορείτε να κοιτάτε τριγύρω; Φροντίστε να βλέπετε ξανά και ξανά τη γενική εικόνα και να συνοψίζετε την πρόοδο. Επαναλάβετε.
- Σχέσεις κι εμπιστοσύνη. Μια καταγραφή των αλληλεπιδράσεών μας, θετικών κι αρνητικών, έχει διαφορετική έννοια στο διαδίκτυο. Ένα φευγαλέο σχόλιο σε μια ζωντανή συνεδρία αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, όταν γράφεται στο chat. Συμφωνήστε εκ των προτέρων για το πώς θα διαχειρίζεστε τέτοιες αποκαλύψεις, π.χ. για θέματα εμπιστευτικότητας.
- Διοικητική σαφήνεια. Σε μια δια ζώσης διάσκεψη, είμαστε όλοι μαζί, κυριολεκτικά. Είμαστε σωματικά παρόντες, βλέπουμε το ίδιο πρόγραμμα και μπορούμε να ανταποκρινόμαστε ως ομάδα στην εκάστοτε περίπτωση. Στην εικονική, πιθανά βρισκόμαστε όλοι σε διαφορετικές τοποθεσίες (και ζώνες ώρας). Μάθετε να βλέπετε το πρόγραμμα, το περιεχόμενο κλπ από τη σκοπιά των μαθητών.

...και άλλες συγκυρίες που εμείς, ως διευκολυντές της εικονικής μάθησης πρέπει να γνωρίζουμε και να διαχειριζόμαστε.

Όπως θα θυμάστε από την πρώτη Ενότητα, ανάλογα και με τους μαθησιακούς στόχους, μπορούμε να προσφέρουμε εικονικά μαθήματα σε σύγχρονη, ασύγχρονη ή και μικτή μορφή. Κάθε μία τους έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της. Εμείς, όμως, ως εικονικοί διευκολυντές, θα πρέπει να έχουμε τη συναίσθηση ότι πρέπει να επιλέγουμε και να χρησιμοποιούμε τα κατάλληλα εργαλεία και τεχνικές διευκόλυνσης, για κάθε μορφή παράδοσης.

Τέλος, θα θέλατε μια σύνοψη και ειδικές οδηγίες για το πώς μπορείτε να γίνετε καλύτεροι διευκολυντές της εικονικής μάθησης; Ορίστε, λοιπόν:

- Να παρέχετε εποικοδομητική κριτική

Όταν οι συμμετέχοντες δέχονται εποικοδομητική κριτική, το κίνητρο και ο βαθμός συμμετοχής τους θα αυξάνεται. Η παροχή καλής ανατροφοδότησης είναι ένας από τους πιο σημαντικούς ρόλους του e-διευκολυντή. Οι άνθρωποι κοπιάζουν πολύ για να μάθουν. Ακόμη και το να παραβρεθούν μπορεί να είναι κόπος για εκείνους. Ο καλός e-διευκολυντής αναγνωρίζει αυτόν τον κόπο. Παρέχοντας μια τυπική κριτική ή λέγοντας κάτι του τύπου «μπράβο, συνέχισε» με κάποιες λίγες παρατηρήσεις μπορεί να είναι ενθαρρυντικό ή και να δείχνει έλλειψη σεβασμού. Αν δεν το έχετε κάνει ήδη, αφιερώστε λίγο χρόνο για να μάθετε πώς να δομείτε την κριτική σας. Πρόκειται για σπουδαία τεχνική, καθώς συνδέει τη συνεισφορά των συμμετεχόντων με τη θεματική του εργαστηρίου. Αν γίνεται σωστά, αποτελεί σημαντικό εργαλείο παροχής κινήτρου.

- Φροντίστε να προβλέπει αλληλεπίδραση το πλάνο του εικονικού σεμιναρίου/εργαστηρίου σας.

Ο σχεδιασμός ενός διαδικτυακού εργαστηρίου ή σεμιναρίου επηρεάζει πολύ το πόσο διαδραστικό θα είναι αυτό. Επηρεάζει επίσης το κατά πόσο οι δεξιότητές σας ως διευκολυντές μπορούν να κάνουν τη διαφορά. Αν το e-σεμινάριό σας ακολουθεί την παραδοσιακή δομή του τύπου «περιεχόμενο + forum συζητήσεων + τεστ γνώσεων», τότε δεν μπορείτε να κάνετε και πολλά για να αυξήσετε την αλληλεπίδραση. Τα forum συζητήσεων μπορεί να μη βοηθούν πολύ, αν η μόνη τους λειτουργία είναι η συζήτηση. Η συζήτηση δεν αποτελεί ακριβώς μαθησιακή δραστηριότητα και οι άνθρωποι τη βαριούνται γρήγορα. Ορισμένοι δεν θα συμμετέχουν καν.

- Να είστε περισσότερο παρόντες, αλλά χωρίς να διακόπτετε

Το κόλπο είναι να βρείτε τη χρυσή τομή ανάμεσα στο να είστε πανταχού παρόντες (και πνιγροί) και αόρατοι (να φαίνεστε αδιάφοροι). Το θέμα δεν είναι τόσο το πόσες φορές θα ποστάρετε κάτι, αλλά το σε ποιες συζητήσεις θα παρεμβαίνετε και σε ποιες όχι.

- Καλλιεργήστε τη φωνή σας ώστε να εμπνέει

Οι φωνές και τα στιλ μας διαφέρουν, ως e-διευκολυντές. Οι επιτυχημένοι e-διευκολυντές τείνουν να έχουν παρόμοιο «τόνο»: με ζεστασιά, μετριοφροσύνη, σεβασμό, καλοσύνη. Νοιάζονται πραγματικά τους συμμετέχοντες, πράγμα που διακρίνεται και στο παρασκήνιο. Στην ασύγχρονη επικοινωνία, μερικές φορές εύκολα ξεχνάμε ότι η συζήτηση είναι κάτι το αμφίδρομο. Οι καλές δεξιότητες ακρόασης (ανάγνωσης) είναι κρίσιμης σημασίας, αν θέλουμε να καλλιεργήσουμε μια φωνή που να εμπνέει και τελικά να γίνουμε πραγματικά καλοί e-διευκολυντές.

Άλλο η ακρόαση και άλλο η παρακολούθηση. Το ότι διαθέτουμε την τεχνολογία δεν σημαίνει ότι είναι απαραίτητο να παρακολουθούμε κάθε κίνηση που κάνουν οι μαθητές μας. Όταν οι άνθρωποι νιώθουν ότι τους παρακολουθούν, δεν νιώθουν ασφαλείς, ούτε αρκετά άνετα ώστε να συμμετέχουν πλήρως.

2. Βίντεο 3.2

Η καθημερινότητα μάς δείχνει ότι όλος ο κόσμος – εταιρείες, πανεπιστήμια, φορείς δημόσιας διοίκησης, σχεδόν όλοι μας – είναι στο διαδίκτυο. Δουλεύουμε, μοιραζόμαστε, ψωνίζουμε, συγκεντρώνουμε πληροφορίες, γιορτάζουμε, αναζητούμε πληροφορίες και μαθαίνουμε σε ένα εικονικό περιβάλλον.

Στην αρχή αυτής της Ενότητας είδαμε ότι πολλές εκδηλώσεις μπορούμε ή και πρέπει να διευκολύνουμε στο εικονικό περιβάλλον, για τις ομάδες μας ή τους εκπαιδευόμενους μας οι οποίοι εργάζονται και σπουδάζουν από τα σπίτια τους, από χώρους εργασίας ή είναι σκορπισμένοι σε όλον τον κόσμο. Τέτοιες εκδηλώσεις μπορεί να είναι εργαστήρια, webinars, διασκέψεις, σεμινάρια ή μαθήματα.

Δεν είναι όμως, τόσο εύκολο να διευκολύνουμε μια εκδήλωση, ακόμη και δια ζώσης, στον χώρο μας, και χωρίς να φοβόμαστε μη δεν φαινόμαστε ή ακουγόμαστε καλά επειδή το δίκτυο έχει υπερφορτωθεί

ή δεν δουλεύει το Zoom ή το Webex. Το ότι δεν μπορούμε να βλέπουμε τις εκφράσεις των συμμετεχόντων και να νιώσουμε την ατμόσφαιρα στην τάξη μάς στερεί ακόμη πιο πολλά πλεονεκτήματα. Μια αυθόρμητη αντίδραση, μια αλλαγή στρατηγικής ή η ανακατεύθυνση της συζήτησης σε ασφαλή περιοχή είναι πολύ πιο περίπλοκη υπόθεση σε ένα εικονικό περιβάλλον. Αναμφίβολα θα θυμάστε μια τέτοια περίπτωση, θα έχετε νιώσει έτσι ή θα έχετε αντιμετωπίσει κάτι αντίστοιχο.

Αν είναι τρομακτικό; Όχι, δεν θα το έλεγα, αλλά σίγουρα, η διευκόλυνση μιας εκδήλωσης σε εικονικό περιβάλλον απαιτεί προσεκτική και ολοκληρωμένη προετοιμασία. Ακόμη πιο τρομακτικό; Πιστέψτε με, δεν είναι. Πρώτον, σίγουρα δεν είστε μόνοι σας σε αυτές τις καταστάσεις και σας εγγυώμαι ότι μετά από αυτό το σύντομο βίντεο, και με τη βοήθεια των άλλων τμημάτων αυτού του προγράμματος, θα νιώθετε πολύ πιο άνετα και αυτάρκεις. Ας πάμε κατευθείαν στον πυρήνα, λοιπόν: θα δούμε κάποιες βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες είναι απαραίτητες, προκειμένου να είναι θετική η εμπειρία για εσάς και τους μαθητές σας.

- **Ρυθμίστε σωστά την τεχνολογία σας.**
 - Η συνδεσιμότητα είναι κρίσιμης σημασίας. Χρειάζεστε σταθερή σύνδεση στο internet, σταθερό τηλέφωνο, κινητό τηλέφωνο και ακουστικά με μικρόφωνο. Ιδανικά θέλετε δύο μόνιτορ – και τα laptop δεν είναι ό,τι καλύτερο. Οι οθόνες τους είναι πολύ μικρές, δεν μπορείτε να δείτε τον οδηγό του διευκολυντή ηλεκτρονικά και έχουν άβολη αίσθηση. Κάντε στον εαυτό σας τη χάρη και επενδύστε σε ένα δεύτερο μόνιτορ.
 - Να έχετε εφεδρικό πλάνο, σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος. Π.χ. ένα σημείο πρόσβασης Wi-Fi, σε περίπτωση που πέσει το ρεύμα. Και ναι, ο Νόμος του Μέρφι ισχύει πάντα, και είναι δεδομένο ότι κάποια στιγμή κάτι θα χαλάσει.
- **Ζητήστε να συνεργαστείτε με συν-διευκολυντή/τεχνικό σύμβουλο**
 - Αξίζει να έχετε έναν τεχνικό σύμβουλο στην εικονική τάξη. Έτσι θα μπορείτε να επικεντρωθείτε στο περιεχόμενο και στη μαθησιακή εμπειρία, ενώ εκείνος θα αναλαμβάνει τα οργανωτικά και τεχνικά προβλήματα. Ευχαριστώ ειλικρινά όλους τους συμβούλους με τους οποίους έχω συνεργαστεί στο παρελθόν.
 - Εξηγήστε τι περιμένετε από τον συν-διευκολυντή σας πριν ξεκινήσει το μάθημα. Συζητήστε πώς θέλετε να επικοινωνείτε, ζητήστε του να σας υπενθυμίζει για τα χρονικά περιθώρια και συμφωνήστε πώς θα πρέπει να χειρίζεται τις ερωτήσεις των συμμετεχόντων στο chat, ενώ εσείς κάνετε τη δουλειά σας. Για παράδειγμα, εγώ επικοινωνώ με τον συν-διευκολυντή μου μέσω γραπτών μηνυμάτων και όχι μέσω του chat του Webex, για να έχουμε διαφορετικό δίαυλο επικοινωνίας από ό,τι με τους συμμετέχοντες.
- **Ενσωματώστε λειτουργίες αλληλεπίδρασης**
 - Χρησιμοποιήστε πλατφόρμα διασκέψεων που να υποστηρίζει την αλληλεπιδραστικότητα, όπως οι Adobe Connect ή WebEx Training Center. Η

κατάλληλη χρήση αυτών των εργαλείων καθιστά την εμπειρία της εικονικής τάξης εξίσου αλληλεπιδραστική με τη δια ζώσης.

- Προσπαθήστε να εισάγετε ένα στοιχείο αλληλεπιδραστικότητας κάθε τρία με πέντε λεπτά. Χρησιμοποιείτε σχόλια στον πίνακα, chat, συμφωνώ/διαφωνώ και emoticons. Ένα ισορροπημένο μίγμα αυτών των στοιχείων, κατανεμημένων σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίας, θα κρατήσει ζωντανό το ενδιαφέρον των μαθητών. Μπορεί να είναι κάτι πολύ απλό, όπως «Έχετε διευκολύνει ξανά μια εικονική τάξη; Αν ναι, πατήστε το πράσινο tik, αλλιώς πατήστε το κόκκινο X».
- Χωρίστε τους μαθητές σε μικρότερες ομάδες, όπως θα κάνατε και σε μία κανονική τάξη. Για παράδειγμα, χωρίστε τους μαθητές σε εικονικές ομάδες και ζητήστε τους να συζητήσουν σημαντικά συμπεράσματα διαφόρων θεμάτων. Αντί να τους βάζετε να χρησιμοποιούν σημειωματάρια, προσθέστε πίνακες στις αίθουσες των ομάδων, ούτως ώστε να μπορούν να ζωγραφίζουν, να πληκτρολογούν και να καταθέτουν τις σκέψεις τους. Στο τέλος ενώστε τους ξανά όλους μαζί και κοινοποιήστε τους πίνακες στα πλαίσια της απολογιστικής ενημέρωσης.
- **Χρησιμοποιήστε έναν πίνακα συζητήσεων.**
 - Χρησιμοποιήστε τον πίνακα συζητήσεων για να καλωσορίσετε θερμά την ομάδα με τη φωτογραφία σας πριν ξεκινήσει το σεμινάριο ή η τάξη. Πείτε κάποια λόγια για τον εαυτό σας και αναφέρετε τι αποτελέσματα περιμένετε από το μάθημα. Ζητήστε από τους μαθητές να απαντήσουν με φωτογραφίες και ανάλογες πληροφορίες.
 - Μετά από κάθε συνεδρία, χρησιμοποιήστε τον πίνακα συζητήσεων για να αναρτήσετε επιπλέον πόρους ή για να απαντήσετε σε ερωτήσεις στις οποίες δεν προλάβετε να ανταποκριθείτε νωρίτερα. Αναρτήστε ερωτήσεις από τη συζήτηση για να διατηρήσετε τη ροή της συζήτησης ανάμεσα στις συνεδρίες και να ενισχύσετε τις σχέσεις των συμμαθητών.
 - Αφού τελειώσει το μάθημα, αναρτήστε συγχαρητήρια, προτείνετε επόμενα βήματα και ανοίξτε ένα νήμα όπου οι μαθητές θα μπορούν να ανταλλάζουν στοιχεία επικοινωνίας.
- **Εξατομικεύστε την εμπειρία.**
 - Προσπαθήστε να απευθύνεστε στους συμμετέχοντες με τα μικρά τους ονόματα και να κουβεντιάζετε μαζί τους πριν και μετά το μάθημα. Να θυμάστε τις εμπειρίες και τις ερωτήσεις που μοιράζονται οι μαθητές, ούτως ώστε να μπορείτε να τις αναφέρετε σε επακόλουθες συζητήσεις.
 - Σκεφτείτε τι κάνετε όταν είστε σε κανονική τάξη και προσπαθήστε να δημιουργήσετε την ίδια ατμόσφαιρα στον εικονικό χώρο. Για παράδειγμα, ας πούμε ότι στην κανονική τάξη διεξάγετε δραστηριότητα ελέγχου ρυθμού με τρεις κύκλους στον πίνακα. 1. Πιο αργά 2. Τέλεια 3 Πιο γρήγορα. Οι μαθητές κολλούν τελίτσες για να δείξουν τι αλλαγές επιθυμούν ως προς τον ρυθμό. Μπορείτε να κάνετε το ίδιο και στην εικονική τάξη.

Αντί για αυτοκόλλητα, οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία ζωγραφικής. Άλλη μια χρήσιμη δραστηριότητα στις κανονικές τάξεις είναι η «μία λέξη». Κάνετε μια ερώτηση και ζητάτε από κάποιον να πάρει μια μπάλα και να απαντήσει με μία λέξη. Για παράδειγμα, «Μία λέξη: Ποιος είναι ο αγαπημένος σας προορισμός;». Οι συμμετέχοντες δίνουν την μπάλα ο ένας στον άλλον. Η ίδια δραστηριότητα μπορεί να γίνει και στο chat μετά από ένα διάλειμμα. Ζητήστε από όλους τους συμμετέχοντες να απαντήσουν με μία λέξη σε διάφορες ερωτήσεις. Έτσι γνωρίζονται όλοι καλύτερα και αναζωογονείται η τάξη.

- ο Καθώς ετοιμάζεστε για την επόμενη εικονική σας διευκόλυνση, δεσμευτείτε να δοκιμάσετε μια νέα συμβουλή ή τεχνική για να βελτιώσετε την εμπειρία των μαθητών. Αφού κατακτήσετε μια τεχνική, προσθέστε άλλη και συνεχίστε από εκεί. Με τον καιρό, οι βέλτιστες πρακτικές γίνονται συνήθεια και κομμάτι της προετοιμασίας σας για την εικονική τάξη, και της διεξαγωγής του μαθήματος.

Μήπως τα προτιμάτε γραπτά, σε μορφή λίστας, και απλούστερα; Ορίστε, λοιπόν:

- Να χρησιμοποιείτε τα κατάλληλα εργαλεία
- Να γνωρίζετε το κοινό σας και το σκηνικό
- Μην περιπλέκετε τα πράγματα
- Να εξασκείστε στη χρήση των εργαλείων διευκόλυνσης
- Να βρίσκετε την κατάλληλη ώρα/ζώνη ώρας
- Να κοινοποιείτε το πρόγραμμα προκαταβολικά
- Δοκιμές, δοκιμές, δοκιμές
- Θέστε τους κανόνες με σαφήνεια
- Να δείχνετε καλοσύνη και κατανόηση
- Να φαίνονται όλοι στην κάμερα
- Διαχειριστείτε τον ήχο
- Να χρησιμοποιείτε ασκήσεις που ταιριάζουν σε απομακρυσμένες συνθήκες
- Να κάνετε τακτικά διαλείμματα
- Ζητήστε από συν-διευκολυντή να σας βοηθήσει
- Να συνεννοείστε με γραπτά μηνύματα
- Δραστηριότητες ορισμένου χρόνου

3. Βίντεο 3.3

Στα προηγούμενα τμήματα αυτής της ενότητας συζητήσαμε για τα διάφορα είδη εκδηλώσεων που μπορούν να διεξαχθούν στο εικονικό περιβάλλον, υπό σύγχρονη και ασύγχρονη μορφή. Είδαμε πιο αναλυτικά τα βήματα προετοιμασίας και τις μεθόδους και εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιούνται. Πώς, όμως, πρέπει να τα χρησιμοποιούμε, και πότε; Πώς να διαχειριζόμαστε και να αντιδρούμε στις πιο συνηθισμένες καταστάσεις;

Αν ήμασταν κακοί ☹ θα σας λέγαμε: ΕΞΑΣΚΗΘΕΙΤΕ, μάθετε και εξασκηθείτε και μάθετε και μοιραστείτε... και συνεχίστε μέχρι να γίνετε εξπέρ.

Δεν είμαστε, όμως, εδώ για να σας πούμε να τα βγάλετε πέρα μόνοι σας. Σκοπός μας είναι να μοιραστούμε μαζί σας και να σας δείξουμε τις πιο συνηθισμένες καταστάσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσετε ως διευκολυντές της εικονικής μάθησης, καθώς και να σας βοηθήσουμε λέγοντάς σας ποια μέθοδο ή εργαλείο να χρησιμοποιήσετε, αν προκύψει μια τέτοια κατάσταση.

Πολλά εικονικά μαθήματα ξεκινούν με ατέλειωτα κείμενα. Είναι σαν ένα βαρετό, ασώματο κεφάλι να σας ζητά να κάνετε κάτι. Θυμάστε τι είπαμε για τα διάφορα είδη συμμετοχής και πόσο σημαντικό είναι να τα ενισχύουμε; Να 'μαστε, λοιπόν, στην πρώτη συνηθισμένη περίπτωση: βαριεστημένοι συμμετέχοντες, με μηδέν συμμετοχή και κίνητρο. Αντί για ανυπόμονους και ενθουσιασμένους συμμετέχοντες, έχουμε εικονικά ζόμπι. Τι κάνουμε, λοιπόν;

ΠΕΙΤΕ ΟΧΙ ΣΤΑ ΕΙΚΟΝΙΚΑ ΖΟΜΠΙ.

Συμπεριλάβετε δυναμικές, διασκεδαστικές και αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες. Προσθέστε προκλήσεις, δυνατότητες αφήγησης ιστοριών, ευκαιρίες ιδεοκαταιγισμού και συνεργασίας. Πώς θα ζωντανέψετε τα ζόμπι; Το μυστικό είναι να προσχεδιάσετε με γνώμονα τη συμμετοχή. Πρέπει να αναπτύξετε έναν χώρο που να προάγει την ανταλλαγή γνώσεων, τη θέληση να μοιραζόμαστε και να περνάμε καλά. Πώς θα το καταφέρετε αυτό; Μη φοβάστε, εμείς θα σας πούμε. Θα σας δώσουμε κάποιες συμβουλές και κόλπα, αλλά μπορείτε επίσης να ψάξετε στην εφαρμογή του FAVILLE. Είναι γεμάτη μεθόδους, εργαλεία και τεχνικές. Θα τη βρείτε στο <https://favilleapp.ht-apps.eu/>
Στο εικονικό σας μάθημα ή σε οποιαδήποτε εικονική εκδήλωση, δοκιμάστε τα εξής:

- **Να είστε διασκεδαστικοί και εξωστρεφείς**
 - **Οργανώστε μια διασκεδαστική υποδοχή.** Σπάσε τον πάγο. Έτσι θα επιτύχετε δύο στόχους. Πρώτον, θα μπορέσουν να δοκιμάσουν όλοι τα τεχνολογικά σας εργαλεία. Δεύτερον, μπορείτε έτσι να βεβαιωθείτε ότι δεν υπάρχουν τεχνικά προβλήματα. Στην εφαρμογή του FAVILLE θα βρείτε τη μέθοδο COUNT UP. <https://favilleapp.ht-apps.eu/repository/count-up/>
 - **Ξεκινήστε κάνοντας μια ενδιαφέρουσα ερώτηση.** Όχι κάτι βαρετό, όπως «Πώς περάσατε το σαββατοκύριακο;». Ρωτήστε τους πού θα ήθελαν να πάνε διακοπές ή τι ένοχες απολαύσεις έχουν. Μπορείτε να τους ρωτήσετε ή να πληκτρολογήσετε την ερώτηση στο chat. Φροντίστε να έχετε και το αντίστοιχο σλάιντ με την ερώτηση γραμμένη πάνω. Επίσης, ξεκαθαρίστε πώς θέλετε να ανταποκρίνονται οι συμμετέχοντες. Να επαναλαμβάνετε τις οδηγίες κάθε λίγα λεπτά, μέχρι να μαζευτούν όλοι. Να είστε ενθαρρυντικοί, αλλά και αυστηροί. Η διαδικασία θα τους κάνει να περιμένουν αλληλεπιδραστικότητα. Ξεκαθαρίζετε ότι δεν θα είναι μια βαρετή διάσκεψη ή μάθημα, όπου ένας μιλά ασταμάτητα.
- **Φτιάξτε σλάιντ υπό τη μορφή μίνι δραστηριοτήτων, κάνοντας ανοικτές ερωτήσεις που να διεγείρουν τη σκέψη, όπως:** Τι θα κάνατε, αν ένας σημαντικός πελάτης σταματούσε να απαντάει στα emails σας; Δείτε την εικόνα και το κείμενο στην οθόνη – τι λάθη παρατηρείτε;

Μην ξεχνάτε ότι αν το μόνο που κάνετε είναι να απαγγέλετε τα σλάιντ σας, δεν σας χρειάζονται οι συμμετέχοντες. Απλά στείλτε τους τα μέσω email.

- **Σηκώστε τα χέρια!**

Σηκώστε το χέρι σας αν γνωρίζετε την απάντηση, όποτε τελειώνετε μια εργασία ή όποτε θέλετε να ξεκινήσετε. Κι εδώ υπάρχουν διαφορές σε σχέση με μια κανονική τάξη. Στην τάξη οι μαθητές απλά φωνάζουν την απάντηση, αν τη γνωρίζουν. Σε μια εικονική εκδήλωση, μπορεί να γίνει ως εξής: Μπείτε στο Google και βρείτε τις «δύο χώρες της ΕΕ με τα υψηλότερα ποσοστά γεννήσεων για πέρσι». Αφού βρείτε την απάντηση, σηκώστε το χέρι σας.

- **Να χρησιμοποιείτε τον ασπροπίνακα**

Βάλτε τους συμμετέχοντες να γράφουν ιδέες στον ασπροπίνακα! Κάντε μια ερώτηση που να διεγείρει το μυαλό. «Απαριθμήστε τα χαρακτηριστικά ενός καλού εικονικού διευκολυντή». Δείξτε τους πώς να γράφουν στην οθόνη με το σχετικό εργαλείο. Αν θέλετε, δείξτε τις απαντήσεις στην ομάδα μετά το μάθημα.

Με απλά λόγια: **Κάντε τους να συμμετέχουν**. Να βγαίνουν στην κάμερα, να κάνουν / σχολιάζουν / πατάνε διάφορα κάθε 5 λεπτά περίπου. Ορίστε εργασίες. Χωρίστε τους σε μικρότερες ομάδες για να αυξήσετε την υπευθυνότητα και το ενδιαφέρον, και να μπορούν να συνεισφέρουν πιο εύκολα.

Διατηρήστε τον έλεγχο της συνεδρίας

Ορισμένοι βρίσκουν πιο δύσκολο να διατηρούν τον έλεγχο σε μία online συνεδρία, αλλά ισχύουν οι ίδιες αρχές όπως με τις δια ζώσης συνεδρίες. Χρησιμοποιήστε και κοινοποιήστε πρόγραμμα και μαθησιακούς στόχους προκαταβολικά. Σημειώστε όποτε ολοκληρώνετε ένα τμήμα του προγράμματος, και όποτε είναι να ξεκινήσει το επόμενο. Δημιουργήστε έναν «χώρο στάθμευσης». Για περισσότερες λεπτομέρειες, δείτε την εφαρμογή του FAVILLE <https://favilleapp.ht-apps.eu/repository/parking-lot/>

Εξασφαλίστε την οπτική ανατροφοδότηση

Προφανώς, είναι πιο δύσκολο να εντοπίζουμε οπτικά σημάδια και να διαβάζουμε μη προφορικά σήματα στο διαδίκτυο, σε σχέση με μία δια ζώσης εκδήλωση. Ορίστε, λοιπόν τους κανόνες και φροντίστε να έχουν συνέχεια ανοικτή την κάμερά τους οι συμμετέχοντες. Φροντίστε να το γνωρίζουν αυτό εκ των προτέρων, προς αποφυγή τυχόν θεμάτων. Να προσέχετε τις εκφράσεις τους και τη γλώσσα του σώματός τους μια στο τόσο, για να βλέπετε πώς τα πάνε. Ως διευκολυντές, οφείλετε να φροντίσετε ώστε να σας βλέπουν εύκολα και να σας ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους. Μπορείτε να φοράτε ρούχα με ανοικτό χρώμα που ξεχωρίζει στην οθόνη και δεν χάνεται στο φόντο. Να χρησιμοποιείτε τα χέρια σας, να κουνιέστε, όταν μιλάτε, και κοιτάξτε να φαίνεται, όταν μιλάτε στην κάμερα. Χρησιμοποιήστε τη φωνή σας ως εργαλείο.

...και τέλος, το Chat! Χρησιμοποιείτε το Chat!

Είναι εκνευριστικό, όταν οι παρουσιαστές κλείνουν το chat ή δέχονται μόνο απ' ευθείας ερωτήσεις. Αν θέλετε να συμμετέχει ο κόσμος, πρέπει να τους αφήνετε να μιλούν. Και ο μόνος τρόπος που μπορούν να το κάνουν αυτό σε μια εικονική συνεδρία, είναι μέσω του chat. Ας δούμε κάποια χαρακτηριστικά του.

- Μην προσπαθείτε να ελέγξετε το chat. Οι άνθρωποι λένε διάφορα. Αφήστε τη συζήτηση να ρέει.
- Το chat απαιτεί να μιλάτε και να «ακούτε» ταυτόχρονα. Μη φοβάστε να λέτε: Δώστε μου μια στιγμή να δω τι γίνεται στο chat, μήπως έχει ρωτήσει κάποιος κάτι. Δεν θα έχει κανείς πρόβλημα.
- Να διαβάσετε απ' έξω τις ερωτήσεις. Κάποιοι ίσως δεν έχουν διαβάσει μια ερώτηση. Βοηθά να την επαναλαμβάνετε, πριν απαντήσετε.
- Να λέτε ποιος έκανε την ερώτηση, π.χ. «Η Μιράντα ρώτησε αν...» και μετά περιμένετε να δείτε αν έχει να προτείνει κάτι το κοινό. Κλείστε λέγοντας «Μιράντα, σε κάλυψε η απάντηση;»
- Σπάστε πλάκα στο chat. «Είστε όλοι εδώ;» Αν ναι, γράψτε «ΤΕΛΕΙΑ». Αλλιώς, γράψτε «ΧΑΘΗΚΑ».

Φυσικά, αγγίξαμε μερικές μόνο από τις καταστάσεις και τις μεθόδους που μπορείτε να χρησιμοποιείτε. Στις τρεις ενότητες του σεμιναρίου μας θα μάθετε πολλά περισσότερα.

Δεν είναι αστείο κι εύκολο; 😊 και μην ξεχνάτε, όπως είπαμε στην αρχή: ΕΞΑΣΚΗΘΕΙΤΕ, μάθετε, εξασκηθείτε, μάθετε, μοιραστείτε... και συνεχίστε μέχρι να γίνετε εξπέρ και να απολαμβάνετε να είστε τέλειοι εικονικοί διευκολυντές.